

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İstanbul İli Eyüp İlç. İÖÖ Gör. Öğr. Meslek Bİlg. Yet.

Dönem Projesi

YAKUP EKLEME

YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
KÜTÜPHANE VE DOKÜMANTASYON
DAİRE BAŞKANLIĞI

Yer No (DDC): R375.11

Kayıt No : 810
Geldiği Yer : Fen Bil.Enst.
Tarih : 29.9.2000
Fiyat : 350.000.-TL
Fatura No : -
Ayniyat No : 1
Ek :

Y.T.Ü.

KÜTÜPHANE DOK. D. BAŞKANLIĞI

**İSTANBUL İLİ EYÜP İLÇESİ RESMİ İLKÖĞRETİM
OKULLARINDA GÖREVLİ ÖĞRETMENLERİN MESLEK
BİLGİSİ YETERLİKLERİ**

Yakup EKLEME, Ls.

11

DÖNEM PROJESİ
Prof. Dr. Mehmet ALIÇ

İSTANBUL
YTÜ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
OCAK 2000

ÖNSÖZ

Bilgi toplumuna giden yolda, Öğretmen'e düşen görev ve sorumluluk daha bir önem kazanmıştır.

Bu araştırma; Öğretmenlerimizin Meslek Bilgisi yeterlik düzeylerini tespit etmek varsa yetersizlikleri ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Bu araştırmanın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen Prof.Dr. Mehmet ALİÇ Beyefendiye, teftiş bölgesi müfettişleri Halil ECEVİT, Cemal İLGÜN, Sabri ODABAŞI, Hasan ATILGAN beyefendilere, Eyüp İlçe Milli Eğitim mensuplarına ve İlköğretim okulları yöneticilerine şükranlarımı sunar, eleştirileriyle katkıda bulunacaklara şimdiden teşekkür ederim.

Yakup EKLEME

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
TABLolar	iii
BÖLÜM I	1
GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Öğretmenlik Meslek Bilgisi	2
Öğretimi Planlama	2
İletişim Kurma	5
Mesleki Rehberlik ve İşbaşında Yetiştirme	6
Okul ve Çevre Olanaklarını Tanıma	6
Problem Durumu	6
Problem Cümlesi	7
Alt Problemler	7
Araştırmanın Önemi	7
Araştırmanın Sayıltıları	7
Araştırmanın Sınırlılıkları	7
Tanımlar	8
BÖLÜM II	
Yöntem	9
Araştırma Modeli	9
Araştırmanın Evreni	9
Örnekleme	9
Veriler ve Toplanması	9
Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	9
BÖLÜM III	
Bulgular ve Yorum	10
Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	10
İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	11
Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	13
Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum	15
BÖLÜM IV	

Özet	17
Yargı.....	18
Öneriler.....	18
Uygulayıcılara Öneriler.....	18
Araştırmacılara Öneriler.....	19
EKLER	20
KAYNAKÇA	

3.1 ÖĞRETMENLERİN NE DERECE İLETİŞİM KURMA YETERLİĞİNE SAHİP OLDUKLARINI GÖSTERİR BULGULAR	12
3.3 ÖĞRETMENLER MESLEKİ KENDİRLİK ALMAYA NE DERECE İSTEKLİLİK DUYMAKTADIRLAR , İLİŞKİN BULGULAR.....	14
3.4 ÖĞRETMENLER, PROGRAM HEDEFLERİNE ULAŞMA DA OKUL VE ÇEVRE OLANAKLARINDAN NE DERECE YARARLANMAKTADIRLAR, İLİŞKİN BULGULAR	15

TABLÖLAR LİSTESİ

TABLO

Sayfa

3.1 ÖĞRETMENLER, ÖĞRETİMİ NE DERECE YETELİ PLANLAYABİLMEKTEDİRLER İLİŞKİN BULGULAR	11
3.2 ÖĞRETMENLERİN NE DERECE İLETİŞİM KURMA YETERLİĞİNE SAHİP OLDUKLARINI GÖSTERİR BULGULAR.....	12
3.3 ÖĞRETMENLER MESLEKİ REHBERLİK ALMAYA NE DERECE İSTEKLİLİK DUymAKTADIRLAR , İLİŞKİN BULGULAR.....	14
3.4 ÖĞRETMENLER, PROGRAM HEDEFLERİNE ULAŞMA DA OKUL VE, ÇEVRE OLANAKLARINDAN NE DERECE YARARLANMAKTADIRLAR, İLİŞKİN BULGULAR	15

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sayıtlılar ve sınırlılıklar yer almaktadır.

Problem Durumu

İnsanların varoluşlarından bugüne kadar geçirdikleri zaman içindeki gereksinimlerini gidermede, sahip olduğu bilgilerini geleceğe aktarmada kullandığı yol, önceleri kendisinin de adını koyamadığı eğitim yoludur. Zamanın ilerleyişi, insanın katettiği mesafeler her konuda olduğu gibi, eğitim konusunda da beraberinde önemli gelişmeler getirmiştir. İsimsiz, yöntemsiz ve sistemsiz olarak hayata geçen bu durum, zamanla en modern bir yapı içinde, yöntem, sistem ve bunların yanında teknoloji ile iç içe olmuştur. Belirli amaçları izleyen bilinçli bir irade, eğitimi planlı ve amaçlı bir yapı içinde değerlendirerek kendisine bağlanmış, bu yol ile nereye ve nasıl varılabileceğini hesaplamıştır. Bu idealler peşinde insan hem yaşadığı çağın durumlarına uymayı, hem de geleceği her yönüyle göğüslemeyi amaç edinmiştir. İnsanın çevresinde olan değişimler, insanın var olan bilgileri ile bu değişmelere uyabilmesinde yeterli olmadığını, yeni etkileri eski tepkileri ile karşılayamayacağını kendisine anlatmıştır. Bu açıdan eğitimi, insanın çevresinde olan değişimleri karşılayabilecek nitelikte yeni davranışlar kazandırmak olarak algılamaya başlamıştır.

Bugün mağaralarda bulunan 7000 yıl öncesine ait resimler, taş anıtlar, göl köyleri, dokumalar, süs eşyaları, evcil hayvanların beslenişlerine ait bilgilere yontma taş devri insanların çeşitli durum ve zamanlarda yabani hayvanlarla olan mücadelesi, bu insanların çeşitli zaman ve durumlarda yapmış oldukları bütün davranışları onların eğitim yolu ile almış oldukları bilgi, beceri ve diğer alanlardaki gelişmeleri göstermektedir. Zamanın ilerleyişiyle planlı tahıl ekiminin başlangıcı M.Ö. 5000 yıllarında toprağa bağlı toplu yerleşmenin başlaması, insanın giyinmesi, ateşle maden arasındaki ilişkiyi arayıp kavrayarak yeni silahlar bulması, yeni arayışlara girmesi, insanların eğitim yolu ile ilerleyişinin önemli örneklerindendir. Zaman içinde insanlık bu bilgilerini bir örgüt yapısı içinde kendi neslinin geleceğine sunmayı amaçlamış, önceden ilkel okul dediğimiz yapı, sonraları modern okul durumuna gelmiştir (Asan, 1993. s: 12).

Modern okulun oluşmasıyla tarihte mesleki yeterliliklerle donanmış bir öğreticiye duyulan gereksinim artmıştır. Mesleğin uygulanması öncesinde mesleki yeterliğin kazandırılması ve meslek içinde bu yeterliğin çağın gelişmelerine yön verecek şekilde geliştirilmesine olan ihtiyaç daha fazla olmuştur.

Bu alandaki incelemeler, okulun görevini etkili bir biçimde yapabilmesi için, okul ile toplum arasında etkili ve sağlıklı bir ilişkinin kurulmasında öğretmenlerin meslek öncesinde ve çalışma yaşamı içerisinde öğretimi planlama, sağlam ve sağlıklı bir iletişim kurabilme, program hedeflerine ulaşmada okul ve çevre olanaklarından yararlanma, mesleki rehberlik almaya istekli olmaları öncelikli önem arz etmektedir.

Öğretmenlik Meslek Bilgisi

Öğretmenlerin başarılı olması, program hedeflerine ulaşmaları, program hedeflerine uygun nitelikte davranışları bazı yeterlikleri gerektirmektedir. Öğretmenler; öğretimi planlama, iletişim kurma, rehberlik almaya istekli olma, program hedeflerine ulaşmada okul ve çevre olanaklarını tanıma, kullanabilme ve bu olanakları geliştirme yeterliklerine sahip olmaları gerekir.

Öğretimi Planlama

“Eğitimi bireyin davranışlarında değişiklik oluşturma süreci olarak görme eğilimleri yaygınlaşmaktadır. Tyler, Toba, Bloom ve birçok eğitimci eğitimi, bireyin bilgi, beceri, anlayış, görüş ve kavrama gücünde, bir başka deyişle davranışlarında değişiklik yaratma süreci olarak görmektedirler.”

Söz konusu bu süreç, ilkel bir toplumda, doğal toplumsal yaşantı içinde kendiliğinden gerçekleşebilir. Fakat, kalabalık ve çeşitli kültürlerin iç içe yaşandığı toplumlarda ancak okullarda ve belli bir plan dahilinde gerçekleştirilebilir. Zira kültürel içeriğin çeşitlenip karmaşıklaşması, bu içeriği bireylerine aktarmak durumunda olan eğitim, ayıklanıp arılaştırma ve düzenleyip sunma işlevini zorunlu kılmaktadır. Kültürel içeriğin araştırılıp düzenlenmesine planlama diyoruz. Eğitim ortamında planlama, yapıcı bir disiplini, zevkli sınıf içi atmosferi, ölü noktalardan ve gereksiz etkinliklerden uzak bir öğretimi sağlamak bakımından önemlidir. Planlamadan yoksun bir öğretimde başarı, tesadüflere terk edildiğinden genellikle düşüktür.

Plan, diğer bir deyişle program, değişik eğitimlerce, farklı adlar altında ve özde aynı olmakla birlikte, farklı tanımlamalarla gündeme getirilmiş sunulmuştur.

Bundan böyle ifade edilecek olan programın unsurları ise şöyle belirtilebilir:

Hedefler.- Hedefler toplumun politik felsefesini yansıtan “uzak hedefler” uzak hedefleri ve okulun işgörülerini yansıtan “genel hedefler” ve öğrencilere belli bir dersin kapsamı içinde kazandırmayı düşündüğümüz özellikleri belirten “özel hedefler” olmak üzere üçe ayrılır.

Öğretmenin üzerinde duracağı hedefler “özel hedefler”dir. Özel hedefler, öğrenciye kazandırılacak özellikleri belirttiğinden eğitim durumları ve değerlendirme süreçlerinin etkilice gerçekleştirilmelerinde yol gösterici olacaktır.

Hedefler belirlendikten sonra her bir hedefe ilişkin davranış ifadelerinin yazılması gerekir. Hedef davranış ifadeleri, hedeflerin gerçekleşme derecelerinin göstergeleridir ve gözlenip ölçülebilirler.

Eğitim Durumları .- Bu süreç, yetişğin aşamasıdır ve hedeflerin öğrencilere etkilice kazandırılması için gerekli, içerik, araç-gereç ve kaynaklar, yöntem ve teknikleri içerir. Söz konusu öğelerin eğitim ortamında, öğrenciye ve hedeflere uygun gelecek biçimde düzenleyip sunulması, hedeflere tam anlamıyla ulaşma garantisi olması bile, mümkün olanın en iyisini gerçekleştirmek açısından önemlidir.

Değerlendirme.- Yetişkte eğitim durumlarını izleyen aşama değerlendirmedir. Değerlendirme, hedeflere ulaşma derecesini belirlemek ve elde edilen verilere dayanarak, yetişğin aksayan yanlarını düzeltmek amacıyla yapılmalıdır.

Ancak, yukarıda belirtilen unsurları içeren yetişek tasarısı, düzenli eğitim durumları sağlamada yetersizdir. Eğitim durumlarının etkinliği için diğer bazı “yetişek değişkenlerine” gereksinim vardır. Bunlar;

Plân .- Öğretimde başarı iyi ve dikkatli planlamayla sağlanabilmektedir. Plân yapıcı bir disiplini, zevkli sınıf içi atmosferi, ölü noktalardan ve gereksiz etkinliklerden uzak bir öğretimi sağlayan bir örgütlemedir. Plânlamadan yoksun bir öğretimde başarı, şansa bırakıldığı için genellikle düşüktür.

Eğitimde başarı düzeyini yükseltici nitelikteki bir plân dört temel soruya cevap verecek nitelikte olmalıdır.

- 1- Bu dersin sonucunda öğrenciler neler öğrenmeli. Yani ne gibi davranış değişikliği edinmelidir?
- 2- Söz konusu davranış değişikliği ne ile – hangi içerikle gerçekleştirilmelidir?
- 3- Planlanan davranış değişikliği yani nasıl bir yöntem ve araç-gereç kaynaklarla öğrenciye ulaştırılmalıdır?

- 4- Acaba başarılı mı? Söz konusu dört soruyu birer sözcükle ifade edilirse bunlar; Niçin , Ne ile , Nasıl ve Ne kadardır?

Birinci sorunun cevabı hedef ve davranışları, ikinci ve üçüncü sorunun ortak cevabı ise eğitim durumunu ve dördüncü sorunun cevabı değerlendirmeyi kapsar. Bu duruma göre bir eğitim programı :

- Hedefler
- Öğrenme yaşantıları
- Değerlendirme gibi üç öğeden oluşmaktadır.

Planlama sınıf içi etkinliklere yön vermek ve öğretimde verimi arttırmak amacıyla, öğretmenlerin başvurması kaçınılmaz olan bir süreçtir. Bazı kişiler, planlamaya deneyimli, konu alanını iyi bilen, kişilikli öğretmenlerin ihtiyacı olmadığını savunmaktadırlar. Aslında söz konusu edilen özellikler öğretmen için önemlidir. Ancak bu özelliklerin belirli bir hedefe yönelik olarak ise koşulması, ekonomik olması ancak dikkatli bir planlama ile mümkündür.

Planlamanın Yararları

- Öğretmenin kendine güvenmesini sağlar.
- İçeriğin mantıklı bir sıra içinde sunulmasını sağlar.
- Hedefe ve konuya en uygun öğretim tekniklerini seçmeyi kolaylaştırır.
- Eğitim durumlarını düzenleme ve uygulamayı gerçekleştirir.
- Sınıfta olabilecek disiplin sorunlarını tahmin ve kontrol altına alabilecek önlemler almaya yardım eder (BİLEN. 1996, s: 196).

Meslek yaşantısının her döneminde fakat özellikle ilk yıllarında plân oldukça detaylı hazırlanmalıdır. Böylece mesleki birikimin yeterli düzeye ulaşmadığı bu yıllarda plânlarla öğretmene destek sunulmalı, ne yapacağının hatırlatılması sağlanmış olmalıdır.

Bir konu alanının plânlanmasında temel düzenleyici o dersi okumaktan sorumlu olan öğretmendir. Ancak öğretmen bu konuda öğrencilerden ve meslektaşlarından görüş ve destek almalıdır. Bu desteği gerçekleştirmek amacıyla öğrencilerden, bu dersten neler kazanmak istedikleri sorulurken, meslektaşların bilgi ve yaşantılarından destek alınmalıdır. Mesleki alanda deneyimlerden yararlanmak yararlı olmakla birlikte söylenenlerin olduğu gibi uygulanması her zaman iyi sonuç vermez bu yüzden bir öğretmen meslektaşlarının önerilerini gözden geçirmeli, önerilerin ;

- a) Kendi kişiliklerine,
- b) Öğrencilerin kişiliklerine,
- c) Ders araç-gereç ve kaynaklara,
- d) Konunun özelliklerine uyup uymadığına karar vermelidir.

Her grup için yeni bir plana ihtiyaç vardır. Öğrencilerin hazır buluşluk düzeyi yani geçmiş yaşantılarından edininip, eğitim ortamına beraberinde getirdiği bilgi, beceri ve alışkanlık gibi özelliklerine uygun olmalıdır. Bu düzeyde öğrencilerin bilişsel ve duyuşsal hazır bulunuşluk düzeyleri dikkate alınmadan planlama yapılamaz. Eski plânlar ancak kaynak olarak kullanılabilir.

Plânlanmanın Ölçütleri:

- a) Bir plân kullanışlı olmalıdır. Sistemli ve belli pratik formlar içinde hazırlanmalı, şematik olmalı ve önemli yerler için farklı renklerde kalem kullanılmalıdır.
- b) Plân zamandan, enerjiden, araç-gereç ve kaynaklardan ekonomi sağlamaya elverişli olmalıdır.
- c) Plan öğrenme ilkelerine ve öğretme kuramlarına uygun hazırlanmalı, başarılı bir öğretimi sağlayıcı nitelikte olmalıdır.

Plân Çeşitleri

- a) Eğitim programı (yıllık plân)
- b) Belirtke tablosu (Bir plan tipi olmayıp eğitim programında yer alan hedef muhteva ilişkisini ve ağırlığını gösterir.).
- c) Öğretim programı (Ünite plânı).
- d) Günlük ders programı (Ders Plânı).

- a) **Yıllık Plan.-** Hazırlanması en kolay olanıdır. Bu plânda iki temel işleve yer verilir. Bunlardan biri belirli bir süre içinde dizilmesi ve kapsama bütüncül bir yapı sağlaması diğeri de söz konusu üniteye gerekli zamanın tahmin edilmesidir.
- b) **Belirtke tablosu.-** Kapsam geçerliği sağlayan belirtke tablosu bir yandan saptanan ve tablonun üst bölümünde yer olan hedeflerin hangi içerik yada içeriklerle ve ne ağırlıkta gerçekleştirileceğini belirtir.

- c) **Ünite Plânı** .- hedef davranış, içerik, yöntem, araç-gereç ve kaynaklar eğitim durumu ve değerlendirme gibi bölümlerden oluşur.
- d) **Ders Plânı**.- Ders planı, bir ünitenin bir ders içinde gerçekleştirilecek bölümü için yapılan plandır. Ayrıca ders planlarının ünite planlarından daha ayrıntılı yapılması, öğretimin etkinliği açısından önemlidir.

İletişim Kurma

Öğretmenin bilgi beceri ile donanık olması başarılı olmak için yeterli değildir. Bilgi birikimini araç-gereç ve yöntemler kullanarak öğrenciye aktarabilmelidir. İletişimde başarı aynı olayı ve nesnelere aynı anlam verilmesiyle, yani anlamların ortak kılınmasıyla oluşmaktadır. İletilerin çoğu bireysel olarak kodlanmaktadır. Öğretmenin etkin dinlemeyi uygulaması gerekir. Etkin dinleme öğrencinin ilettiğinin doğru anlaşılmasını sağlar (GORDON. 1993, s: 53).

Mesleki alandaki başarıda sözlü ve yazılı iletişimin önemi yatsınamaz bir gerçektir. Öğretmenin başarılı bir iletişim kurmak için iletişim engellerini kullanmaması gerekir. Eğitim çalışmalarında bilinçli veya bilinçsiz kullanılan iletişim engelleri öğrenilen bilginin davranışa dönüşümünü engellemektedir.

Mesleki Rehberlik Ve İş Başında Yetiştirme

İlk öğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin kaynak olarak değişik branş ve fakültelerden geldikleri görülmektedir. Farklı kaynaklardan farklı bilgi ve davranış örüntüleriyle mesleğe giren öğretmenlere rehberlik hizmeti sunmak son derece zor ve zaman gerektiren bir durumdur. Rehberlik ve işbaşında yetiştirmeye ayrılan zamanı arttırmak ve alandaki yayınların takip edilmesini sağlamak çoğu kez mümkün olmamaktadır. Rehberlik çalışmalarında denetmen, öğretmeni hem kendisine hem de denetmene açmalıdır. Bu açıklığın sağlanmasında denetmen öğretmen etkileşiminin rolü büyüktür (Aydın, 1993, s:46). Rehberlik, iş başında yetiştirmek için bu etkileşimin sağlanmış olması gerekir.

Okul yöneticileri sistem içerisinde çeşitli branşlardaki öğretmenlerden seçilmişlerdir. Eğitim yönetimi ve denetimi alanından herhangi bir eğitim almamış olmaları mesleki rehberlik sunmalarına olanak vermemektedir. Öğretmenlik mesleği sürekli gelişmeyi gerektiren bir meslektir (Başaran. 1996, s: 78).

Okul ve Çevre Olanaklarını Tanıma

Başarı için eldeki insan ve madde kaynaklarının tanınması ve kullanılması gerekmektedir. Çalışılan eğitim örgütünün sahip olduğu potansiyelin eğitim işgörenlerince tanınması bilinmesi gerekir. Kurum hangi eğitim araç-gereçlerine sahip, hangi alanlarda eğitsel organizasyonlara olanaklı, gibi soruların cevapları öğretmenlerce bilinmelidir.

Öğretmen okulun bulunduğu çevreyle ilgili ayrıntılı ve kullanışlı bir çevre incelemesi yapmalı ve bunu raporlaştırmalıdır. Eğitim öğretim çalışmalarında eldeki materyalin uygun kullanılması gerekir. Çevre desteğinin sağlanması ve okul amaçlarına uygun kullanılması gerekir. Çevre desteğinin sağlanmadığı bir çalışmanın program hedeflerine ulaşamayacağını bilinmesi gerekir.

Öğretmen, çevre iletişiminin sağlanması ve geliştirilmesi noktasında iyi bir halkla ilişkiler uzmanı olmalıdır. Bu hem kendisine hareket serbestliği tanır, hem de okulun amaçlarına katkı sağlar.

Milli Eğitim Bakanlığı, ülkemiz resmi ilköğretim okullarında görev yapmak üzere üniversitelerin, eğitim fakültelerinin yeterli sayıda ve alanda mezun vermemesi nedeniyle çeşitli kaynak ve branşlardan öğretmen almak durumunda kalmıştır. Değişik kaynak ve branşlardan gelen öğretmenlerle istenilen nitelikte bireyin yetiştirilmesi için öğretmenlerin mesleki niteliklerinin artırılması gerekmektedir.

Bu araştırma ile İstanbul ili Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin, ne derece meslek bilgisi yeterliğine sahip oldukları derecesinin saptanması amaçlanmaktadır.

Problem Cümlesi

İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan Öğretmenler, ne derece öğretmenlik meslek bilgisi yeterliğine sahiptirler?

Alt Problemler

1. Öğretmenler, öğretimi ne derece yeterli planlayabilmektedirler?
2. Öğretmenler, ne derece iletişim kurma yeterliğine sahiptirler?
3. Öğretmenler, mesleki rehberlik almaya ne derece isteklilik duymaktadırlar?
4. Öğretmenler, program hedeflerine ulaşma da okul ve çevre olanaklarından ne derece yararlanmaktadırlar?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma ile İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan Öğretmenlerin ne derece meslek bilgisi yeterliğine sahip olduklarının tespit edilmesi ve varsa yetersizliklerin ortaya çıkarılarak, bu alanda yaşanabilecek sorunların giderilebilmesi sürecinde yardımcı olunmak hedeflenmektedir. Bu süreçte, gerekli mesleki yardım ve iş başında yetiştirme, programlarının hazırlanması, uygulanması yoluyla gerek Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okulu öğretmenleri, gerekse diğer Öğretmenlerin daha etkili hale getirilmesi amacına katkı sunmak amaçlanmaktadır.

Araştırmanın Sayıtları

Bu araştırma aşağıdaki sayıtlar temelinde yürütülmüştür.

1. Öğretmenlerin, Meslek bilgisi yeterlikleri bu araştırma ile belirlenebilir.
2. Araştırmanın veri toplama aracı olan anketteki sorulara denekler, doğru ve içten cevap vermişlerdir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma ;

1. İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerle,
2. Öğretmenlerin,ne derece meslek bilgisi yeterliğine sahip olduklarını ortaya çıkarma için belirlenen alt problemlerle sınırlıdır.

Tanımlar

Resmi İlköğretim Okulu: Her Türk vatandaşının görmesi gereken 8 yıllık zorunlu kesintisiz eğitim veren devlet okullarıdır.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, araştırma modellerinden genel tarama modeliyle yürütülmüştür. Bu modelde var olan durumun olduğu gibi ortaya çıkarılması esastır.

Araştırmanın Evreni

Bu araştırmanın çalışma evreni, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarıdır.

Örneklem

Bu araştırmanın örneklemini, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan 113 yöneticiden oluşmaktadır.

Veriler Ve Toplanması

Araştırmaya ait veriler, anket yoluyla toplanmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde deneklere ait kişisel bilgi , ikinci bölümde ise İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görevli Öğretmenlerin, ne derece Öğretmenlik Meslek bilgisi yeterliklerine sahip olduklarını ortaya çıkarmaya yönelik 20 soru yer almaktadır. Bu amaçla, toplam 113 anket katılımcıya dağıtılmış ve değişik sebeplerle geri dönmeyen 15 anket dışında 98 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Araştırmada veri toplama aracı olan anketler bire bir dağıtılmış ve toplanmış, verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzelik ve aritmetik ortalama kullanılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUM

Bu bölümde, alt problemlere ilişkin bulgular ve onların yorumu yer almaktadır. Bulgular alt problemlerin verilmiş sırasına uygun olarak ele alınmıştır. Her alt probleme ilişkin bulgu, çizelgeler biçiminde ifade edilmiş ve gerekli açıklamalar yapılmıştır. Her bulgunun açıklanmasından hemen sonra, 0 bulguya ilişkin yorum verilmiştir.

Birinci Alt Problem İlişkin Bulgular Ve Yorum

Bu alt problem şöyle ifade edilmiştir. “Öğretmenler, Öğretimi ne derece yeterli planlayabilmektedirler?”

Bu alt problemi sınamak için frekans, yüzdelik ve Aritmetik ortalama kullanılmış ve sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Birinci alt probleme ilişkin veriler aşağıda yer alan sorularla toplanmıştır.

Soru

Sıra No: Yeterliklere ilişkin sorular :

1. Öğretmenlerin bilgi beceri yönünden hazırlığı ne derece yeterlidir?
2. Öğretmenlerin yöntem-teknik ve strateji belirlemesi ne derece öğrenci merkezlidir?
3. Öğretmenler Ders işlenişlerinde araç-gereç kullanarak öğrencileri ne derece etkin yapabilmektedirler?
4. Öğretmenler ders dışı eğitsel faaliyetleri düzenlemede ne derece yeterlidirler?
5. Öğretmenler tarafından öğrenci gelişimleri ne derece değerlendirilmektedir?

Alt problemlere ilişkin sorular, sıra numarasına göre bulguların açıklanmasından önce verildiğinden bulguları yansıtan tablolarda ayrıca yer almamış ancak ortalamaların en yükseğinden başlanarak soru numaraları tablolarda yansıtılmıştır.

TABLO 3.1

ÖĞRETMENLER, ÖĞRETİMİ NE DERECE YETERLİ PLANLAYABİLMEKTEDİRLER?

1. Alt Probleme Ait Bulgular

Soru No:	Hiç (1)		Az (2)		Orta (3)		Çok (4)		Tam (5)		
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	2	2.4	12	12.24	28	28.57	36	36.73	20	20.40	3.61
5	6	6.12	12	12.24	32	32.65	30	30.60	18	18.36	3.42
2	10	10.20	12	12.24	36	36.73	34	34.69	6	6.12	3.14
3	4	4.08	24	24.48	38	38.77	22	22.44	10	10.20	3.10
4	6	6.12	34	34.69	34	34.69	14	14.28	10	10.20	2.78
ORAN %	5.71		19.17		34.28		27.74		13.05		

Tablo 1’de de görüldüğü gibi bu alt problemde deneklere, “Öğretmenler, öğretimi ne derece yeterli planlayabilmektedirler?” e ilişkin sorular soruldu. Bu bölümde denekler 1,2,3,4 ve 5. Sorulara yanıt vermişlerdir. Buna göre deneklerin yüzde 5.71’i öğretmenlerin öğretimi hiç yeterli planlayamadıkları, yüzde 19.17’si az düzeyde, yüzde 34.28’i orta düzeyde, yüzde 27.74’ü çok, yüzde 13.05’i tam olarak planlayabildiklerini belirtmişlerdir. Bu bulgulardan da anlaşılacağı gibi denekler, öğretmenleri öğretimi planlamaları açısından orta düzeyde ve çok yeterli bulmaktadır. Bu durumda ilköğretim müfettişleri tarafından Eylül ayında yoğun bir şekilde yürütülen seminerlerin, öğretim yılı içerisinde yürütülen rehberlik ve iş başında yetiştirme çalışmalarının öğretimi planlamaya yoğunlaşmasının olumlu etkisi olabilir.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular Ve Yorum

Bu alt problem şöyle ifade edilmiştir. “Öğretmenler ne derece iletişim kurma yeterliğine sahiptirler?”

Bu alt problemi sınamak için frekans, yüzdelik ve aritmetik ortalama kullanılmış ve sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

İkinci alt probleme ilişkin veriler aşağıda yer alan sorularla toplanmıştır.

Soru

Sıra No : Yeterliklere ilişkin sorular :

6. Öğretmenler sözel anlatım becerisi açısından ne derece yeterlidirler?
7. Öğretmenler yazılı anlatım becerisi açısından ne derece yeterlidirler?
8. Öğretmenler okul çevre iletişimini geliştirmeye ne derece katkıda bulunmaktadırlar?
9. Öğretmenler öğrencilerle iletişim kurma becerisi açısından ne derece yeterlidirler?
10. Öğretmenler iletişim engellerini ortadan kaldırma açısından ne derece başarılıdırılar?

TABLO 3.2

ÖĞRETMENLERİN, İLETİŞİM KURMA YETERLİĞİNE SAHİP OLMA DURUMLARI

2. Alt Probleme Ait Bulgular

Soru No	Hiç (1)		Az (2)		Orta (3)		Çok (4)		Tam (5)		
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	
6	4	4.80	6	6.12	34	34.69	18	18.36	36	36.73	3.62
7	4	4.08	10	10.20	38	38.77	28	28.57	18	18,36	3.46
9	4	4.08	16	16.32	24	24.48	40	40.80	14	14.28	3.44
8	10	10.20	24	24.48	32	32.65	28	28.57	6	6.12	3.02
10	6	6.12	16	16.32	30	30.60	38	38.77	8	8.16	2.65
Oran %		5.71		14.68		32.23		31.01		16.37	

Tablo 2’de görüldüğü gibi, bu alt problemde deneklere, öğretmenler ne derece iletişim kurma yeterliğine sahiptirler? İle ilişkili sorular yöneltildi. Bu bölümde denekler

6.,7.,8.,9.,10. Sorulara yanıt vermişlerdir. Buna göre; deneklerin yüzde 5.71'i öğretmenleri iletişim kurma açısından hiç yeterli bulmadıklarını, yüzde 14.68'i az düzeyde, yüzde 32.23'ü orta düzeyde, yüzde 31.01'i çok, yüzde 16.37'si tam olarak yeterliliğe sahip olduklarını bildirmişlerdir.

Bu bulgulardan anlaşılacağı üzere, deneklerin büyük kısmı, öğretmenleri iletişim kurma yeterliğine sahip olma açısından orta düzeyde yeterli bulmaktadır. Bu alandaki yeterliğin tam olmadığı görülmektedir. Bunun nedeni öğretmenlerin mezuniyet sonrasında meslekleriyle ilgili süreli yayınları takip etmedikleri, bu alanda yayınlanan eserleri okumadıkları, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen Hizmet İçi Eğitim çalışmalarında iletişim konularında eğitim almamaları olabilir.

Öğretmenler sözel anlatım becerisi açısından daha yeterli iken, yazılı anlatım becerilerinin daha düşük olmaları, okuma alışkanlıklarının azalması ve olanların da yazılı bir eser vermemelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmenler öğrencilerle iletişim kurma becerisi açısından yüzde 54 çok ve tam yeterli bulunurken okul – çevre iletişimini geliştirmeye katkısı ve iletişim engellerini ortadan kaldırma becerisi az ve orta düzeylerde bulunmuştur. Bu durum, öğretmenlerin sosyo-ekonomik nedenlerle kültürel faaliyetlere katılamamasından, okulun örgüt ikliminden, mesleğe giriş öncesi ve çalışma yaşamında iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik bir eğitim olmamasından kaynaklanıyor olabilir.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu alt problem şöyle ifade edilmiştir. “Öğretmenler, Mesleki rehberlik almaya ne derece isteklilik duymaktadırlar?”

Bu alt probleme sınamak için frekans, yüzdelik ve aritmetik ortalama kullanılmış ve sonuçları Tablo 3’de verilmiştir.

Üçüncü alt probleme ilişkin veriler, aşağıda yer alan sorularla toplanmıştır.

Soru

Sıra no: Yeterliklere ilişkin sorular :

11. Öğretmenler mesleki konularda okul yönetiminden ne derece yardım almak istemektedirler?

12. Öğretmenler mesleki konularda deneticilerden ne derece yardım almak istemektedirler?
13. Öğretmenler mesleki gelişmelerle ilgili kendi aralarında ne derece görüşme isteği duymaktadırlar?

TABLO 3.3

ÖĞRETMENLER, MESLEKİ REHBERLİK ALMAYA NE DERECE İSTEKLİLİK DUYMAKTADIRLAR?

3. Alt Probleme Ait Bulgular

Soru No	HIÇ (1)		AZ (2)		ORTA (3)		ÇOK (4)		TAM (5)		
	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	
13	6	6.12	10	10.20	36	36.73	28	28.57	20	20.40	3.53
11	8	8.16	18	18.36	30	30.60	34	34.69	8	8.16	3.16
12	10	10.20	20	20.40	38	38.77	18	18.36	14	14.28	3.12
Oran %	8.16		16.32		35.36		27.20		14.28		

Tablo 3’de de görüldüğü gibi bu alt problemde deneklere, “Öğretmenler, Mesleki Rehberlik almaya ne derece isteklilik duymaktadırlar?” ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Bu bölümde denekler 11.,12. Ve 13. Sorulara yanıt vermişlerdir. Buna göre; deneklerin yüzde 8.6’sı öğretmenlerin Mesleki Rehberlik almaya hiç isteklilik duymadıkları, yüzde 16.32’si az, yüzde 35.37’si orta düzeyde, yüzde 27.21’i çok, %14,28’i tam düzeyde isteklilik duydukları yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgulardan anlaşılabileceği üzere deneklerin büyük çoğunluğu orta ve az düzeyde Öğretmenlerin mesleki rehberlik almaya isteklilik duyduklarını bildirmişlerdir. Bu durum Okul Müdürleri açısından;Okul müdürlerinin Eğitim yönetimi ve denetimi alanlarında eğitim almamış kişilerden oluşmasından, okul müdürlerinin

rehberlik hizmeti sunmaya istekli olmamasından, program hedefleri alanında yeterli olmamasından ve okulda uygulamaya çalıştığı yönetim anlayışından kaynaklanıyor olabilir.

İlköğretim müfettişleri açısından; Rehberlik ve iş başında yetiştirme çalışmalarına ayrılan sürenin az olmasından, öğretmenin müfettişe aktaracağı noksanlıklarının kendisine yönelik kullanılacağı endişesinden, rehberlik ve soruşturma görevlerinin aynı müfettişler tarafından yürütülmesinden kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmenler mesleki gelişmelerle ilgili kendi aralarındaki görüşme istekliliğinin orta ve az düzeyde bulunması; Ekonomik güdüleyicilerinin yetersizliği, okulun örgüt ikliminin buna olanak vermemesi, öğretmenlerin öğretmenlik mesleği dışında ikinci bir iş yapma durumunda kalmalarından kaynaklanıyor olabilir.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Bu alt problem şöyle ifade edilmiştir. "Öğretmenler, program hedeflerine ulaşmada Okul ve çevre olanaklarından ne derece yararlanmaktadırlar?"

Bu alt problemi sınamak için frekans, yüzdelik ve aritmetik ortalama kullanılmış ve sonuçları Tablo 4'de verilmiştir.

Dördüncü alt probleme ilişkin veriler, aşağıda yer alan sorularla toplanmıştır.

Soru

Sıra No: Yeterliklerle ilgili sorular :

14. Öğretmenler okul olanaklarından ne derece haberdardır?
15. Öğretmenler okul olanaklarını ne derece kullanabilmektedirler?
16. Öğretmenler okul olanaklarını geliştirmeye ne derece katkı sağlamaktadırlar?
17. Öğretmenler okul çevresi olanaklarını ne derece tanımaktadırlar?
18. Öğretmenler ne derece çevre olanaklarını kullanmaktadırlar?
19. Öğretmenler çevre olanaklarını okula yardım noktasında ne derece geliştirmektedirler?
20. Öğretmenler, okul çevresi olanaklarını okul amaçları doğrultusunda kullanma da ne derece diğer öğretmenlerle işbirliği içerisinde olmaktadır?

TABLO 3.4

**ÖĞRETMENLER, PROGRAM HEDEFLERİNE ULAŞMADA
OKUL VE ÇEVRE OLANAKLARINDAN NE
DERECE YARARLANMAKTADIRLAR?**

4. Alt Probleme Ait Bulgular

Soru No	HIÇ (1)		AZ (2)		ORTA(3)		YOK (4)		TAM (5)		
	F	%	f	%	F	%	f	%	f	%	
14	6	6.12	8	8.16	38	38.77	22	22.44	24	24.48	3.48
15	4	4.08	16	16.32	34	34.69	20	20.40	24	24.48	3.44
16	6	6.12	24	24.48	28	28.57	18	18.36	22	22.44	3.26
17	8	8.16	14	14.28	28	28.57	30	30.60	18	18.36	3.24
20	8	8.16	22	22.44	38	38.77	18	18.36	12	12.24	3.04
19	10	10.20	22	22.44	34	34.69	20	20.40	12	12.24	3.02
18	12	12.24	20	20.40	38	38.77	12	12.24	16	16.38	3.00
Oran %	7.87		18.36		34.69		20.40		18.65		

Bu alt problemde deneklere, “Öğretmenler, program hedeflerine ulaşmada Okul ve Çevre olanaklarından ne derece yararlanmaktadırlar?” ile ilgili 14.,15.,16.,17.,18.,19. ve 20. Sorular yöneltilmiş ve yanıtlar alınmıştır.

Buna göre deneklerin %7.87’si Öğretmenlerin program hedeflerine ulaşmada okul ve çevre olanaklarından hiç yararlanmadıkları, %18,36’sı az, %34,69’u orta düzeyde, % 20.40’ı çok, % 18.65’i tam olarak yararlandıkları yönünde görüş bildirmişlerdir.

İlgili Tablo’nun incelenmesinden de anlaşılacağı gibi okul olanaklarından haberdar olma, bu olanakları kullanma ve geliştirmeye ilişkin sorulara göreceli olarak daha yüksek puanlar vermişlerdir. Ancak bu planların ortalamaları çok ve tam seçeneklerine ulaşmamaktadır. Çevre olanaklarına ilişkin soruların puanları daha düşüktür.

Öğretmenlerin çevre olanaklarından okul olanaklarına kıyasla daha az yararlanmaları; okul çevre ilişkilerindeki geleneksel yapıdan, öğretmenlerin mesleği dışında ikinci bir işle uğraşması nedeniyle çevreyle ilişkilere daha fazla zaman ayıramamasından, çalışma

yaşamının getirdiği zorluklardan, İstanbul gibi bir şehirde ulaşım, haberleşme gibi konularda yaşanan sorunlardan, öğretmenlerin iletişim ve halkla ilişkiler konularında bilgi, beceri eksikliklerinden kaynaklanıyor olabilir.

Öğretmenlerin okul olanaklarından haberdar olma, bu olanakları kullanma ve geliştirmeye ilişkin sorularda çok ve tam seçeneklerine ulaşamaması; Okuldaki iletişimin yatay ve dikey boyutta sağlıklı işlememesinden, zümre ve şube öğretmenler kurulu toplantılarının amacına uygun yapılamamasından, öğretmenin bireysel sorunlarını çözüp kendisini mesleğine verememesinden, eğitim araç-gereçleri kullanma bilgi ve becerisini geliştirmeye yönelik eğitim noksanlığından, okulun örgüt ikliminden ve okul yönetiminin öğretmene yeterli özendiricileri sunamamasından kaynaklanıyor olabilir. ,

çalışmalarda daha sağlıklı mesleki rehberlik ve işbaşında yetiştirme programlarının uygulanmasında yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Bu amaçla, aşağıdaki alt problemler belirlenmiş ve ilgili alt problemlerle ilgili anket geliştirilmiştir:

1. Öğretmenler, öğretimi ne derece yeterli planlayabilmektedirler?
2. Öğretmenler, ne derece iletişim kurma yeterliklerine sahiptirler?
3. Öğretmenler, mesleki rehberlik almaya ne derece isteklilik duymaktadırlar?
4. Öğretmenler, programı hedeflerine ulaştırmada okul ve çevre olanaklarından ne derece yararlanmaktadırlar?

Bu araştırma, İstanbul ili Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin Öğretmenlik Meslek bilgisi yeterliklerini tespit almaya yönelik belirlenen alt problemlerle ve bu araştırmaya sürecinde ankete katılan 98 denekle anılmıştır.

Bu araştırma, araştırma modellerinden genel tarama modeliyle yürütülmüştür. Bu modelde, var olan durumun olduğu gibi ortaya çıkartılması esastır.

Bu araştırmada elde edilen bulgulara göre ; araştırmaya katılan okul yöneticilerinin yüzde 5.71'i öğretmenlerin öğretimi planlamalarında hiç yeterli bulmadıkları, yüzde 19.47'si az, yüzde 34.28'i orta düzeyde, yüzde 27.74'ü çok, yüzde 13.96'sı tam yeterli bulduklarını bildirmişlerdir.

Yine bu deneklerin yüzde 5.71'i öğretmenlerin iletişim kurma yeterliklerine sahip olmaları açısından hiç yeterli bulmadıkları, yüzde 14.68'i az, yüzde 32.29'u orta düzeyde, yüzde 31.01'i çok, yüzde 16.37'si tam olarak sahip buldukları yönünde görüş bildirmişlerdir.

BÖLÜM IV

ÖZET, YARGI ve ÖNERİLER

Özet

Bu araştırma, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan Öğretmenlerin, Öğretmenlik Meslek bilgisi yeterliğini tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bu araştırma ile İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görevli öğretmenlerin meslek bilgisi yeterliği ve varsa yeterliksizliklerinin tespit edilmesi suretiyle, bundan sonraki çalışmalarda daha sağlıklı mesleki rehberlik ve işbaşında yetiştirme programlarının uygulanmasında yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Bu amaçla, aşağıdaki alt problemler belirlenmiş ve ilgili alt problemlerle ilgili anket geliştirilmiştir.

1. Öğretmenler, öğretimi ne derece yeterli planlayabilmektedirler?
2. Öğretmenler, ne derece iletişim kurma yeterliklerine sahiptirler?
3. Öğretmenler, mesleki rehberlik almaya ne derece isteklilik duymaktadırlar?
4. Öğretmenler, program hedeflerine ulaşmada okul ve çevre olanaklarından ne derece yararlanmaktadırlar?

Bu araştırma, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim okullarında görevli Öğretmenlerin, Öğretmenlik Meslek bilgisi yeterliklerini tespit etmeye dönük belirlenen alt problemlerle ve bu araştırma sürecinde ankete katılan 98 denekle sınırlıdır.

Bu araştırma, araştırma modellerinden genel tarama modeliyle yürütülmüştür. Bu modelde, var olan durumun olduğu gibi ortaya çıkartılması esastır.

Bu çalışmada elde edilen bulgulara göre ; araştırmaya katılan okul yöneticilerinin yüzde 5.71'i öğretmenlerin öğretimi planlamalarını hiç yeterli bulmadıkları, yüzde 19.17'si az, yüzde 34.28'i orta düzeyde, yüzde 27.74'ü çok, yüzde 13.06'sı tam yeterli bulduklarını bildirmişlerdir.

Yine bu deneklerin yüzde 5.71'i öğretmenlerin iletişim kurma yeterliliklerine sahip olmaları açısından hiç yeterli bulmadıkları, yüzde 14.68'i az, yüzde 32.29'u orta düzeyde, yüzde 31.01'i çok, yüzde 16.37'si tam olarak sahip buldukları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Deneklerin, yüzde 8.16'sı öğretmenleri mesleki rehberlik almaya isteklilik açısından hiç istekli bulmadıklarını, yüzde 16.32'si az, yüzde 35.36'sı orta düzeyde, 27.20'si çok, yüzde 14.28'i tam olarak istekli buldukları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Yine bu deneklerin, yüzde 7.87'si Öğretmenleri, program hedeflerine ulaşma da okul çevre olanaklarından yararlanmada hiç yeterli bulmadıkları, yüzde 18.36'sı az, yüzde 34.69'u orta düzeyde, yüzde 20.40'ı çok, yüzde 18.65'i tam olarak yeterli buldukları yönünde görüş bildirmişlerdir.

Yargı

Bu araştırma bulgularından elde edilen verilere göre araştırmaya katılan denekler öğretmenleri öğretimi planlayabilme açısından yeterli görmektedirler. Bu durum, ilköğretim müfettişleri tarafından Eylül ayında yoğun bir şekilde yürütülen seminer çalışmalarından ve Öğretim yılı içerisinde verilen rehberlik hizmetlerinden kaynaklanmaktadır denilebilir.

Okul yöneticilerinin de öğretimi planlamaya yönelik hizmet içi eğitime alınarak öğretmenlere planlama çalışmalarında yardım yapabilir duruma getirilmeleri gerekir. Bu durum ilerki yıllarda yeterliklerin arttırılmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Araştırmaya katılan denekler, öğretmenleri iletişim kurma açısından orta düzeyde yeterli bulmaktadırlar. Bu durum, Öğretmenlerin alanlarıyla ilişkili yayınların takip edilmesini, hizmet içi eğitim ihtiyacının karşılanmasını gerektirmektedir. Bu alanda hizmet içi eğitim sağlanması iletişim yeterliklerinin artmasına büyük katkı sağlayacaktır.

Araştırmaya katılan denekler, öğretmenleri mesleki rehberlik almaya isteklilik duymaları açısından orta düzeyde yeterli bulmaktadır. Bu durum, okul yöneticilerinin eğitim yönetimi alanında eğitim almaları, İlköğretim Müfettişlerinin Rehberlik çalışmalarına daha fazla zaman ayırmaları gerektiğini göstermektedir.

Araştırmaya katılan denekler, öğretmenlerin program hedeflerine ulaşmada okul olanaklarını çevre olanaklarından tanıma ve kullanmada daha yeterli bulmaktadır. Bu durum, Öğretmenlerin ve okul yöneticilerinin iletişim ve halkla ilişkiler alanında hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının, öğretmenlerin ders araçları kullanma alanında eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasını gerektirmektedir.

Öneriler

Bu araştırma ile; Resmi İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin Meslek bilgisi yeterliklerinin tespiti ve artırılmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır. Bu araştırma ile elde edilen bulgular, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görevli öğretmenlerin Meslek bilgisi yeterlik düzeyinin tam düzeyde olmadığını göstermektedir. Bu, uygulanan hizmet içi eğitim ihtiyacı belirleme çalışmalarıyla rehberlik ve iş başında yetiştirme faaliyetlerinin yeniden gözden geçirilmesinin gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

Uygulayıcılara Öneriler

Okul yöneticilerinin hızlı toplumsal gelişmelere uyum sağlayamadıkları; iletişim ve halkla ilişkiler alanlarında okulun geliştirilmesine yönelik gerekli performansı gösteremedikleri, öğretimi planlama, öğretmeni çalışmaya güdülemede yeterli olamadıkları görülmektedir. İletişim, halkla ilişkiler, öğretimi planlama-program hizmetleri ve okul iklimini geliştirme konularında hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının karşılanması gerektiği, öğretmenlerin ders araçları kullanma, iletişim ve halkla ilişkiler konularında yeterli olmadıkları görülmektedir. Bu alanda hizmet içi eğitim ihtiyaçları süratle karşılanmalıdır.

Araştırmacılar İçin Öneriler

Bu araştırma, belirlenen alt problemlerle, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında çalışan öğretmenlerle sınırlı tutulduğu için, bu konuda araştırma yapacak diğer araştırmacıların Eyüp İlçesi dışındaki alanları araştırarak, bu alandaki yeterliklerin ortaya çıkartılması ve varsa yetersizliklerinde ortaya çıkartılması yoluyla bu yetersizliklerin giderilmesi sürecine katkı sunabilecekleri düşünülmektedir.

Bu araştırma gerek zaman ve gerekse maliyet sebebiyle Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarıyla ve 113 denekle sınırlı tutulmuştur. Bu nedenle diğer araştırmacıların, çalışma evrenini daha geniş tutarak araştırma yapması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Bilen, Mürüvvet. Plandan Uygulamaya Öğretim. Ankara: 1996.

Asen, Cihan. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Samsun: 1998.

Gordon, Thomas. Etikili Öğretmenlik Eğitimi. (Çev. Emek AKSOY – Birsen ÖZKAN)

İstanbul: YA-PA, 1993.

Başar, Hüseyin. Sınıf Yönetimi. Ankara: 1994.

Aydın, Mustafa. Çağdaş Eğitim Denetimi. Ankara: Pegem, 1993.

Bayraktar, İ. Ethem. Eğitime Giriş. Ankara: 1996.

EKLER

ANKET

KAYNAKÇA

- Bilen, Mürüvvet. **Plandan Uygulamaya Öğretim**. Ankara: 1996.
- Asan, Cihan. **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Samsun: 1998.
- Gordon, Thomas. **Etkili Öğretmenlik Eğitimi**. (Çev: Emek AKSOY – Birsen ÖZKAN)
İstanbul: YA-PA, 1993.
- Başar, Hüseyin. **Sınıf Yönetimi**. Ankara: 1994.
- Aydın, Mustafa. **Çağdaş Eğitim Denetimi**. Ankara : Pegem, 1993.
- Başaran, İ. Ethem. **Eğitime Giriş**. Ankara: 1996.

Teşekkür ederim.

Yakup EKLEME
İlköğretim Müfettişi
Y.T.O Sosyal Bilimler Enstitüsü

BÖLÜM I
KİŞİSEL BİLGİLER

Sayın yönetici,

Bu anket,İlimiz Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerimizin ne derece öğretmenlik Meslek bilgisine sahip olduklarının belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır.Bu amacın gerçekleşebilmesi için sizin görüşleriniz büyük önem taşımaktadır.

Anketle elde edilecek veriler,toplu olarak değerlendirilecek ve sadece araştıma amacına yönelik kullanılacaktır.Bireysel değerlendirme yapılmayacağı için anket formuna adınızı yazmanız kesinlikle gerekmemektedir.

Anket iki bölümden oluşmaktadır.Birinci bölümde ankete katılanlara ait kişisel bilgiler,ikinci bölümde ise İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim Okullarında görev yapan öğretmenlerin ne derece öğretmenlik Meslek bilgisine sahip olduklarının belirlenmesine yönelik sorular bulunmaktadır.Cevaplarınızın araştırmaya katkı sağlayabilmesi için açıklamaları dikkatlice okumanız,var olan duruma göre cevap vermeniz ve cevapsız soru bırakmamanız gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

Yakup EKLEME

İlköğretim Müfettişi

Y.T.Ü.Sosyal Bilimler Enstitüsü

BÖLÜM I KİŞİSEL BİLGİLER

AÇIKLAMA: Bu bölümde, konumuzu belirten seçeneğin karşısındaki kutuya (x) işareti koyunuz.

Denetici ()

Okul Müdürü ()

BÖLÜM II

ÖĞRETMEN MESLEK BİLGİSİ YETERLİĞİ ANKETİ

AÇIKLAMA: Bu bölümde, İstanbul İli Eyüp İlçesi Resmi İlköğretim okullarında görevli öğretmenlerin ne derece Meslek bilgisine sahip olduklarının tespit edilmesi amaçlanmaktadır. Bu konuda harkesin farklı düşünmesi doğaldır. Anketin sol tarafında öğretmenlerin ne derece Meslek bilgisine sahip olduğuna dair sorular, sağ tarafında ise bu bilgileri mesleki davranışlarında ne kadar yansıttıklarına ilişkin seçenekler bulunmaktadır. Her anket maddesinin karşısında;

- . Hiç
- . Az
- . Orta
- . Çok
- . Tam

olmak üzere beş seçenek vardır. Sizden, görüşünüzü en iyi yansıtan seçeneği parantez içinde (x) işareti koymak suretiyle belirtmeniz istenmektedir.

1. Öğretmenlerin bilgi beceri yönünden Hazırlığı ne derece yeterlidir? Hiç Az Orta Çok Tam
() () () () ()
2. Öğretmenlerin yöntem-teknik ve strateji belirlemesi ne derece öğrenci merkezlidir? () () () () ()
3. Öğretmenler Ders işlenişlerinde araç gereç kullanarak öğrencileri ne derece etkin yapabilmektedirler? () () () () ()
4. Öğretmenler ders dışı eğitsel faaliyetleri düzenlemede ne derece yeterlidirler? () () () () ()
5. Öğretmenler tarafından öğrenci gelişimleri ne derece değerlendirilmektedir? () () () () ()
6. Öğretmenler sözel anlatım becerisi açısından ne derece yeterlidirler? () () () () ()

7. Öğretmenler yazılı anlatım becerisi açısından ne derece yeterlidirler? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
8. Öğretmenler okul çevre iletişimini geliştirmeye ne derece katkıda bulunmaktadır? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
9. Öğretmenler öğrencilerle iletişim kurma becerisi açısından ne derece yeterlidirler? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
10. Öğretmenler iletişim engellerini ortadan kaldırma açısından ne derece başarılıdır? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
11. Öğretmenler Mesleki konularda okul yönetiminden ne derece yardım almak istemektedirler? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
12. Öğretmenler Mesleki konularda Deneticilerden ne derece yardım almak istemektedirler? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
13. Öğretmenler Mesleki gelişmelerle ilgili kendi aralarında ne derece görüşme isteği duymaktadırlar? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
14. Öğretmenler okul olanaklarından ne derece haberdardırlar? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
15. Öğretmenler okul olanaklarını ne derece kullanabilmektedirler? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
16. Öğretmenler okul olanaklarını geliştirmeye ne derece katkı sağlamaktadırlar? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
17. Öğretmenler okul çevresi olanaklarını ne derece tanımaktadırlar? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
18. Öğretmenler ne derece çevre olanaklarını kullanmaktadırlar? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
19. Öğretmenler çevre olanaklarını okula yardım noktasında ne derece geliştirmektedirler? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
20. Öğretmenler, okul çevresi olanaklarını okul amaçları doğrultusunda kullanmada ne derece diğer öğretmenlerle işbirliği içerisinde olmaktadır? ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

